

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΣΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Δημήτρης Κ. Μπάκας

Ο καθένας μας βρίσκει έναν προσωπικό δρόμο μέσα στο απέραντο τοπίο της ζωής και αυτός ο δρόμος συνιστά μια μοναδικότητα, όποιας διαδρομής και αν είναι. Ακόμη και μια στοιχειώδης προσωπική εμπειρία προβληματισμού και εναρμόνισης μπορεί να είναι μια ελάχιστη συμβολή στην κοινή προσπάθεια της ζωής και όχι απλά της επιβίωσης του καθενός μας. Είναι, όμως, φυσιολογικό, όταν ξανοίγεται κανείς, έστω και στον μικρό του ορίζοντα, να του δημιουργείται η εντύπωση ότι **ανακάλυψε κάτι καινούργιο!** Καινούργιο γι' αυτόν τον ίδιο φυσικά. Και αυτό, ίσως, είναι αρκετό να δώσει κάποια αξία στη επικοινωνία με τον διπλανό συνάνθρωπό του στη τόσο δύσκολη προσαρμογή στην πολύπλοκη σημερινή ζωή. **Γιατί κανένας άνθρωπος δεν μπορεί να επιβιώσει μόνος του.**

Τα πάντα στο Κόσμο μας μεταβάλλονται συνεχώς. Στον έμβιο ειδικά κόσμο υπάρχει μια συνεχής ανανέωση. **Το αμετάβλητο είναι η εξαίρεση.** Η ίδια η ζωή από τη φύση της σημαίνει μια συνεχώς ανανεούμενη διαδικασία. Όλα τα όντα ανανεώνονται. Ο ίδιος κανόνας ισχύει και για τον άνθρωπο και τα δημιουργήματά του. Η ανθρώπινη ιστορία και οι κοινωνίες των ανθρώπων παρουσιάζουν συνεχώς νέα πρόσωπα. Μόνον τα **ανθρώπινα εκείνα οράματα, που δίνουν ενέργεια για δράση στους ανθρώπους και τις κοινωνίες είναι εμμενή.** Είναι εκείνες οι έννοιες, που από την κλασσική ακόμη εποχή, έλαβαν τη μορφή των **ιδεών** λόγω της συνεχούς επίκλησής τους από τους ανθρώπους πολλών γενεών και μένουν ακόμη **αναλλοίωτες.** **Οι ιδέες αυτές διατηρούνται παρά τον βραχύ βίο των προσώπων που τις βιώνουν.** Αναβαθμίζονται σε αξίες, γιατί καλύπτουν **βασικές ανάγκες, επιθυμίες και προαιρέσεις, τις οποίες αντιμετωπίζει ο άνθρωπος.** Οι έννοιες αυτές συνθέτουν έναν κόσμο ξεχωριστό που είναι δημιουργήμα του ανθρώπινου πνεύματος και **έτσι ανήκουν σε όλη την ανθρωπότητα.** Συνιστούν την ιστορική ανθρώπινη εμπειρία, **το καταπίστευμα.**

Οι ποικίλοι **θεσμοί** που καθιερώθηκαν για να αντιμετωπιστούν οι πιο σύνθετες και σημαντικές ανάγκες απαιτούν **συντονισμένη συλλογική προσπάθεια.** Έτσι, προκύπτει η ανάγκη για σωστή δόμηση των ατόμων, ώστε να αποτελέσουν **χρήσιμα μέλη μιας κοινωνίας συνεχώς βελτιούμενης.** Αυτό συνιστά ένα **διαρκές πρόταγμα.** Ανάγκη ολοφάνερη, γιατί μόνον μια αυτάρκης στο πλαίσιο της κοινωνίας η **ανθρώπινη προσωπικότητα μπορεί να είναι ωφέλιμη και ευτυχής.**

Ουσιαστικά ολόκληρος ο Πλανήτης μας συνιστά μία κοινότητα, ένα παγκόσμιο «χωριό», όπως λέγεται χωρίς υπερβολή. Οι πολλαπλές παγκοσμιότητες και η οικονομική παγκοσμιοποίηση σε συνδυασμό με τις ταχύτατες μετακινήσεις και ειδικότερα οι ακαριαίες επικοινωνίες έχουν δημιουργήσει ένα πολλαπλό και πολύπλοκο, ορατό και μη, χωροδικτύωμα **πέριξ της υδρογείου μας.** **Καμιά χώρα δεν είναι δυνατόν να μείνει απομονωμένη στον δικό της χώρο. Ό,τι συμβαίνει σε οποιοδήποτε σημείο της επιφάνειας της Γης έχει πιθανότατα επιπτώσεις καθολικές.**

Ταυτόχρονα, παρουσιάζεται μια τεράστια πολυποικιλότητα σε όλους τους τομείς. Οι ιδεολογίες έχουν αμβλυνθεί, αν δεν έχουν ουσιαστικά εκλείψει. Τα κράτη έθνη έχουν λάβει διαφορετικό περιεχόμενο, αλλά παραμένουν ως **διακριτές υποστάσεις.**

Οι ανισότητες και οι αδικίες παραμένουν με τάση να μεγαλώνουν συνεχώς. **Αξίες, αρετές και θεσμοί** που συγκρατούν σε συνοχή τις δομές έχουν λάβει **διαφορετικό περιεχόμενο,** λόγω αλλαγής της κλίμακας ιεράρχησης και αξιολόγησης. **Τούτο οφείλεται, κατά βάση, στην υποβάθμιση της ανθρωπιστικής σε σχέση με την επιστημονική-τεχνολογική-οικονομική και βιομηχανική υπερανάπτυξη που συνιστούν μια τετρακινήτηρια μηχανή και οδήγησαν στην υπερεξειδίκευση.**

Παρά τα αξιοθαύμαστα αποτελέσματα της κολοσσιαίας προόδου σε ορισμένους τομείς, όπως των επιστημών και της τεχνολογίας, παραμένει **όνειρο απατηλό η ευτυχία των ανθρώπων.** Οι αβεβαιότητες, ο φόβος και οι πολλαπλές ανασφάλειες μηδενίζουν κάθε ελπίδα για το μέλλον της ανθρωπότητας. **Μια απόγνωση, φόβος ακόμη και τρόμος για το αύριο συσσωρεύουν μελαγχολία στους λαούς και προκαλούν την ουσιαστική τους παράλυση.**

Οι κοινωνίες παρουσιάζουν **μαζικό χαρακτήρα** και είναι τελείως θρυμματισμένες. Τα άτομα επίσης φαίνονται ανήμπορα να αντιδράσουν και να αντέξουν το τεράστιο φορτίο που επωμίζονται. **Όποιος μπορεί να σωθεί, σώζεται χωρίς να νοιάζεται για τον διπλανό του ξεχνώντας ότι καταβυθίζομαστε όλοι μαζί. Αναζητείται μάταια ελπίδα!**

*Ο άνθρωπος αντιμετωπίζει πλέον πολύ περισσότερες ανάγκες για να αποκτήσει **αυτάρκεια** και **ισορροπία**. Και αυτό είναι το πρώτο **παράδοξο**. Πλουτίζει σε υλικά αγαθά και όμως ο δείκτης ευτυχίας φαίνεται ότι καταρρέει συνεχώς. Θεραπεία άμεση, μονομερής και λυσιτελής δεν αναμένεται από εξωτερική μεταφυσική πηγή. **Η όποια λύση μπορεί να δοθεί μόνον από τον ίδιο τον άνθρωπο.***

Είναι ο μόνος υπεύθυνος για την κατάσταση στην οποία έχει βρεθεί και ο ίδιος αντιμετωπίζει άμεσα την πρόκληση να βρει λύσεις.

*Είναι πλέον **εμφανής η επιτακτική ανάγκη** για απόκτηση προσωπικών ικανοτήτων – **επιτηδειοτήτων** για ανταπόκριση στις απαιτήσεις των επιστημών, τεχνολογίας και πολυπλοκότητας της ζωής. **Αλλά όχι εις βάρος της ύπατης ανθρώπινης ποιότητας, της ανθρωπινότητας, που συνιστά και την ειδοποιό διαφορά του ανθρώπου. Η ανθρωπινότητα** αναδύεται από τη σφαιρική(ολιστική) παιδεία με την **καλλιέργεια των αρετών** και η **αρμονική συνεργασία** μεταξύ των ατόμων.*

*Κοντολογίς, **πρώτιστη φροντίδα ο Άνθρωπος ως Πρόσωπο**. Παράλληλα με τις λοιπές απαραίτητες εξειδικεύσεις και μάλιστα με **προτεραιότητα οφείλουμε να καλλιεργούμε τις ανθρώπινες αρετές**. Αυτό **θαρρούμε** θα πρέπει να αποτελέσει το **πρόταγμα της Παιδείας του σήμερα και του μέλλοντος**.*

*Μόνον με την **ουσιαστική Παιδεία -Αγωγή** θα **αντέξει ο άνθρωπος τα τεράστια προβλήματα που μας συσσωρεύουν οι σύγχρονοι καιροί**. Τότε πιθανότατα, θα **αναδυθεί η ελπίδα για ένα μέλλον πιο φωτεινό**. Άλλως, τα **σύννεφα της απελπισίας και της δυστυχίας θα σκιάζουν τη ζωή όλων των ανθρώπων**. Ακόμη, και εκείνων που τώρα θεωρούν τους εαυτούς τους πετυχημένους ή και ... «έξυπνους»!*

*Δημήτρης Κ. Μπάκας
14 Ιαν. 2022*